

Divi pūdi

Iz loktys stōv div mōla pūdi.

Vīns pīpīldeits ai madu,

A ūtrīs krāmu pylns vysaidu.

— Obim leidzoni ir gūdi,

Máš obi — mōla pūdi. —

Tai krāmu pylnēs soka,

Jo najiut jys, ka nōk nu satura jō sapyvuma smoka.

— Varbūt

Mums patīš vīnāids gūds,

Tū pošam izsprīst gryuļ. —

Soka mada pūds.

— Gon ka mūsus vajdzās lītā likt,

To varāsim pi viertiejuma tikļ. —

Īt saimineica. Sprukst jai nalobs vōrds.

— Ai, Dīveņ, kaidš tá nagonts smōrds!

Nak nu šō pūda nōk tei naganteiba. —

I pūdu pagiun jei, lai ōrā nāšļ.

Tá sazavībās pūdam seja škeiba.

— Par kū tu gribi mani prūjom mášļ?

Voi slyktōks as kai šakur bīdrš? —

Tá saimineica pōrsteigumā aiztur dvašu

— Tam īškā dzidrs

Mads!

A tevī tikai sapyvuma smyrdums vacs! —

I izsviž ōrā pūdu nasaprašu.

Pūdi — seikums! I cylvāki na reti

Gryb bīt nu sovys ōrpusis viņ nūvierteiti.

Kaids vys-leidza jymūs saturs krōjās,

Ka tik ōrpusá ai cytim leidzynojs.

Vīntulā solā

Tōlā molā

Okeanā,

Naparádzāta nivīnā planā,

Beja ļaužu tukša sola.

Ķaiz nu kugá kas pec vātrys būjī gōja,

Viļni solā pasažirus divus izskolōja.

Atžierguši, apkoltuši, vīns iz ūtru verās —

Kaids tys ūtrīs izaverās.

Naleidzons bej glōbtūs pōrs.

Vīns bej trausls i smolks, i vōrs.

— Kū niu darāt vīntuleibā

Okeana bezgaleibā?

Kur niu tārpi smolki šyutī?
Kur niu pīsmaržōtōs dām̄ys,
Kas īt, gūrnus grūzeidam̄ys,
Dīkdīneigūs ļaužu jyuklī?
Kur niu koncerts, radio i laikroksts,
Vyss ai kū tik ārti aprosts? —
Prōtī gurst tū vysu prasāt.
Dvāslī skumis laš pa lasái.
Tikai okeans
Šņōc, viļņu kolnus gryusteidams.
Ūtrs izglōbtis bej vīnkōršs matross
Bez smolkumim.
Jam jālums mutī. Kū na paproš,
Jys atbiļd̄ rupi viņ.
Dzeivōdams pa jyuru myužu gryutu,
Nazynōja smolku jiutu.
Jyura, vātrys, rupa meiča, pīsmacš krūgs
Bej jō dzeivis šaurīs lūks.
— Itū rosōš borgi svīdri, —
Jys soka, verūtis iz bādu bīdri,
— Cikom šymā tukšā solā
Spāš sovīm spākim izakult̄ jys golā. —
Īt godi: vīns i ūtrs, trešs.
Jī navā vairs vīns ūtram svešs.
Jī kūpā zāmī kapačojās, sakņu rūkās,
Rīkstu meklej, kūpā aizīt ūgōs,
Vīnaiž labi gunkuri jī kur.
Ai žabārklū jī vīnaiž veikli zivi dur.

I leidzoni kliust skumī, palaidneibā.
Skumst obi vīnaiž vīntuleibā,
Kod verās okeana tōļōs —
Voi tī kaidš dyumu mōkūņš napabōlās.
Kas zyna —
Voi nanōkš tvaikūņš kaidš voi lidmašiná?
I kod pec daudzim godim — vīntulim i baigim
Jī, staigojūt pa okeana krostu
Atrūn buteli, nu ruma
Izskolōta kas nu kugá truma
Ai dzymtā mālī nūdrukōtu rokstu —
Jīm obim nūriņ klusys osorys pa vaigim.
Tai liktiņš jīm
Bej liemš kliuņ vīnaidim.

Cylvāki na ņaizi lepojās ai tū,
Ka jī ai dvāsli smolkōkū,
Ka jī gondreiž jau cyta suga!
Bet taida mōņu pōrlīceiba sazaļūga,
Jo liktiņš vysim tovim smolkumim par speit
Īzadūmoj tevi bādā dzeiņ.
Bādā to tovs īdūmeigums kreit.
Tu tūņaiz pōrzajām ai vīnu jiutu —
«Dīveņ, ka as cytim leidzeigs spēkā bītu!»

Parūka

Tys trejs symts godu atpakaļ bej pilī pi Neijī.
Kaidš zemņiks atnas grāfam dōvynu.
Par šū-tū drusku apzarunoj jī.
Grāfs pasmaida ai smaidu rondonu,
Pi rūkys pīlaiž klōt —
Par dōvynu var zemņiks rūku nūbučōt.
Zemņiks grāfam aizejūšam pakaļ nūzaver —
«Edž dažu dzeivī kaida laimá čer!
Jys mežginis i samtu nosoļ.
Iz kryutim dōrgakmini rosoļ.
I moti gari, teirīs zeids.
Naz — kai taidš mots? — Nu dobys bolts voi pūdereits?
Ka maņ taidš skaistums golvā bejš,
Nikō by cyta nagribiejš. — »
Grāfs tam laikam iit pilī iškā
Spīgelám jys nūzastōjās priškā.
Nūjem līkūs motus — parūku tik jaukū,
Stōv pi spīgelá ai golvu laukū.
Trumi pyužņoji zīd, vysā golvys viersā.
Vyss kunga lapnums aizamiersa.
Gribīs pakasāt i navar — sōp!
Osorys viņ acīs kōp.
« — Lobōk as koč zemņiks bejš,
Ka tik veseleigs!»

Cylvāks reši rādžāt mādž,
Kaidus sapyvumus bogoteiba sadz.

«Olūts-2» 1943.g.

Vīglprōteigōs maitinis

Īt divys maitinis pa īlu. Īt i smejās,
Kod pazaverās pretimnōkūšjīm sejōs.
«Redž, kaidis itys greizs!»
«A šam eu daguns napareizs!»
«Pazaver, kai itei bōba īt, —
Kai peilá!»
«Redž itam atsavōrdiejusá veilá.»
«Kaidis vādars šam. Tī spani vasalu var īškā līļ!»
«Šam uzacš pavysam saaugušys kūpā!»
«Tu dziedieji — tys nūkrekšt viņ kai cyuka!»
«Tam kōjōs veizis rādž nu lyuka!»
Jōs kotru teikumu ai skaļu smīklu beidz
I tōļōk steidz.
Par tū, ka kaidis var dziedāt saceitū,
Jōm bādys mozys.
Lai dzied, kas jōm par tū?
— «Redž, kaidys divys glupys kozys!»
Jōs pieški dzied, aiz sevá bolsu skaneigu.

Atsaver ai skotu maneigu —
"Kai tod! Par jōm tei runōšona!
Jau obys tīsōtōjis drusku kaunu mona.
— «Jōs tikai cytus tīsoj, rej.
Par cytu vōjeibom tik skali izasmej.
A voi tu, glupō, kod nu mōjom gōji,
Voi pret spīgeli tod stōji —
Pōrzalīcynōji,
Cik tovys pošys skaistumi ir vōji?
I golā — kas nu tō, ka vādars rasns voi klyba kōja.
Vysļaunōkīs — ka esi prōta vōja.»
Obom tīsōtōjom seņ jau pōrgōja priks smītīs.
Kauns niu taidis, ka nazyni kur liktīs.
I pec tam, lai kaidu krūpli skotim tvārā,
Mutā izsmīklām vairs nazavārā.

Ir vīna taida ļaužu suga, vysvairōk sīvīškōrtā,
Kas tīsoj kotru nažieleigā prōtā.
I gribīs pavaicōt nu taidys radeibys —
Voi zyni cik ir tovys pošā vierteibys?

Asš i maulá

Vīns piļsātnīks řaiz brauc iz laukim,
Jū zemnīks sovūs rotūs vad.

Svešis ziņkōreigi apkōrt skotus mat —
Jam breinums ir par dobys skotim jaukim.
Tá pieški īsok čekstāt roti.
Zemnikam nu reita aizjymti bej prōti,
Ka piļsātā tik vysu laikā izdarāt,
I tō pec aizmiersš beja rotus īsmierāt.
— Kas tāv tī čekst? —
Svešis nūzabeidīs šveikst.
— Asī varbūt rodusās ir plaisa
I tei niu tagad trūksni taisa? —
Kod atbiļdis jys nasagaida,
Jys prosa vāļ, jo trūksnis baida:
— A kas to čekst tī, spīdz i bļāun, —
Kai syvāns, kod tū kaun?
Varbūt tī rotu maulá
Izkoltusá saulī? —
Zemniks tys, kam humors beja,
Tai vaicōtōjam pastōsteja:
— Voi maulá čekst, voi asš,
Nivīns tō nasaprasš.
Tī čekst tik tod, kod obus nasmārātus salik vīnu kūpu.
I priškā aizjiudz lūpu. —

Laseitōjs jau laikam mona, kam tá tiemeits ir.
Da — ausš patīnai dažraiz naatškir
Nu kō tī leļy trūksni nōk?
Nu dareitōja voi nu tō, kas slavāt sōk?
Ai jīm taipaļ kai rotu čeksteišonā — maulá čekst voi asš

Nivīns tō nasaprasš;
A obi jiugti slavis kōris lūpā
Lelū trūksni taisa kūpā.

Voguleni

Divi nīka voguleni atsasāst iz ūzula.
— Jimsim šeit sāv mōjis vītu.
Tá tik daudz ir gordu lītu. —
— Naatkūsš jau gobola, —
Nūsprīž ūzuls voguleņus radzūt,
— Tī gon lopys pagrauzt mādzūt,
A voi maņ nu taidim beītis?
As tok varons, styprs i symtu godu audzis.
Kas nu tō, ka jī maņ kaidu lopu pagrauzt raudzās?
Cik jūs myužš? Tīpať jīm dzimť, tīpať i beigtis. —
Voguleni dzeivoj mīly.
Pagrauž lopu, pagrauž zeili.
Vairojās.
Jau pec nedelis jūs symts.
Nūzaskaidrojās,
Ka nūmierst vacī voguleni, tūmār dzeivoj dzymts.
Jaunim otkon symtu pecnōcieju nōk.
Cikom ūzuls atsatūpās, —
Jau jī vysus zorus apgrauzt sōk.

Dorbs tys vogulenim ļūbās.
Ūzuls naskaita vairs vogulenim skaitu,
Jau jys nōvi jiut —
Zori lopu tukši naizjem gaisa, saulis spaitu,
Saknis tymsā zāmī nadzeivys jau tryud.
Voguleni jau iz cytim kūkim losōs.
Tikai nīceigs pōreitš kotrā palikt prosōs.
Īlaiž jūs. Jī sazavairoj. Apgrauž kūku.
Mat tod tōļōk iznīceibys lūku.
Ūzuls neikstūšis vāļ spākā pādejā jiut lelu naida kvālu:
— Ka as zynōjš tū, a niu par vālu... —

I cylvākā lein voguleni mozi — natykums.
Sorgojīs!
Īlaisi tūs — ōtri vairōsīs.
Sazaveisīs raksturā kai glīmōjs glums.
I lai cik tod kurynōtu ceisteišonūs kvālu
— Ir par vālu.

«Olūts-3» 1943.g.

Fabulys laseitōjs

Ŗaiz beja veirs —

Glups i īdūmeigs.

I lai kai kuru Ŗaiz jam bej ai saprasšonu,

Jys vysod īleida ai sovu vierteišonu.

Draugs saroksta Ŗaiz fabulu par jū,

— Gifteigu.

Ir runa fabulā par cyuku īdūmeigu,

Kas jemās izsvārt̄ precis veikalā.

Gaid̄ niu nu dorba taida lobu beigu —

Kū cyuka jād̄z nu bazmāna!

Veirs īdūmeigīs smejas smīklym gordim

Par osīm vōrdim.

— Da, da! Ai taidu fabulu var dzili cytam dzāl̄t̄!

Voi moz ir taidu, kas gryb nās̄t̄, kū navar cāl̄t̄?

Draugs, kas tū fabulu bej rakstiejs, soka:

«Bet dažam, draugs, ir saprasšona švaka

Kai šudiņ tāv! Tu fabulu ai lelu smīklu sveiç

I namoni, ka taišni tei iz tevi atsateic!»

I voi na bīži dzeivá rōda,

Cik cylvākam ir bīza ōda.

Jys pīgrākoj ai skaudzi,

Bet pōrmatumi daudz̄i, —

Tī lai cytim sōp!

A šam nikō!

Rama i slūta

Biļžu rama streidu sōc ai slūtu:

— Nasaprūtu,

deļ kam storp mums

taids rībeigums

kai slūta nateirō. —

Slūta klausōs, nasoka nikō.

— Voi saleidzynōṭ varu

ai tū, kam poša daru.

As asmu smolka.

Var mani dōvynōṭ,

pī sīnys skaistumam var mani kōrṭ.

A tu? — tik žogori i molka.

Ka bejusá tik kōrteiba kauṭ-kaida pasaulī,

to tova vīta bṭtu mieslīnī. —

Ramys runa napadora slūtu pyktu —

iz kotru muļki dusmi turāṭ spāka napītyktu.

Kod smolkōs ramys

runai daīt beigys,

slūta smaideidama

atbiļḍ tai bez steigys:

— Ir obi vīna kūka —

tai rama zeļteitō, tai slūta.

I gadiejums taidis navā bejš vāļ,

ka biļdi sīnā kōrtu,
voi cytam dōvynōtu
ramys deļ.

Tova lūma, draugs, pavysam slykta,
jo vysa vierteiba ir gleznā viņ, na tevī lykta.

A kod tu vaca kliusi,
škīdrā pyusi,
tod tys patš, kas sīnā tevi kōra
izmāsš tevi ōrā.

Tovs lapnums tanejīs
nikō tod naleidzās —
iz mieslīni tod slūta tevi māsš. —

Tai ari cylvāks dažkōrt cytu nycynoj,
patš sevi zamōkijam pōri cyldynoj.
Tū seviški var nūvārōņ pi tīm,
kas sovu slavi ceļ iz svešim nūpalnim.
Taidis sevi ceļ i, cytus zamynojūt, smaida.
Jys naapjauš, cik zama vierteišona pošu gaida.

Syvāns i apzeļteitīs krāslys

Syvāns nazkai zālī teik.

Vyss gluds, vyss teirs. Jam tá pavysam napateik.

Tá apzeļteitīs ōdys siedeklis,

kas stōv iz raiba tepiká,
klīdz: — Nūticš tá ir misieklis.
Redz, — syvāns bezkauná,
vysnateirōkō kustūná
ai kōjom nateirom, kai klāvā staigōja,
niu smolkā zālī īgōja. —
I beidzūt bolsā vōrā,
kai smolkam mebelám tik pīzaklōj,
jys klīdz: — Rukš ōrā! —
A syvāns tō i nadūmoj.
Jys pīit zeļteitijam krāslam klōt
i rauga labi smolkū lītu apūšņōt.
Jys ūtri saūž, kas tá klōts ai zeļtiejumu
i pōrtrauc krāsla špetnū runu:
— Tu veļti izatrauç
i mani viņ par cyuku sauç.
Muns daguns tovu eistū smōrdu skaidri rōda —
zam tova zeļtiejuma ir tik cyukys ōda.
Veļti tu storp smolkom lītom leiņ.
Kod tovs apzeļteitīs vierss
ai laiku nūzabárzš,
tod palikš vaca cyukys ōda viņ. —

Tai daudzķōrt ir —
nu sōkuma acš naatškir;
a nūkaš drusku zeļtiejumu i jau skaidri rōda —
zam tō tik vaca cyukys ōda.

Odums i blusa

Paradīzī blusa

Beja moza, klusa,

Ni lācā augš, ni ašni dzārā,

Bej mīreiga kai vysī kukaini i zvieri.

Tá padzierd, jei, ka ļaužu pōrs

Bej vōrs

Nu spāka

I īkreit grākā.

I par tū, ka Dīva valái sazaceļ ai speiti,

Ai Īvu Odums teik nu paradīzis dzeiti.

Niu blusa nūdūmoj pi sevš:

«Redz, itīm liktinš kaidu laimi devš!

Niu jī ir taidā slavā,

Ka cytys slavonōkys radeibys i pasaulī vairs navā.

I niu as skaidri jiutu,

Ka lai as ari lelā slavī b̄ytu,

Maņ vajag ari lelā grākā krist.

Tod munai slavái naizdzist.»

Moza pošā, mozu prōtu,

Naspiej blusa cytu grāku izgudrōt...

Īt jei zam ōbelis, kas bej pavysam cyta,

Na tei, zam kurys Odums grākā kryta,

I rauga lākt,

Pi grāka ōbulā gryb dazasnāgt.

I taidu trikmīni niu sacel blusa,
Kū grāka kōrā pōrjāmusá,
Ka saskrīn vysa paradīzis radeiba
I breinīs — blusa apreiba!
Bet kod teik blusys eistīs nūlyuks saskateits,
Teik glupīs kukainš izsmīklī nu paradīzis dzeits.
I vysa slavá!

I cik gon ari taidu ļaužu navā,
Kas tykumūs ai lelym sevi navar leidzynōt,
Jī slavis deļ koč rauga kūpā sagraķōt.

«Olūts-4» 1943.g.

Lauri

Cylvāks pītimeigs ʀaiz beja.

Jys nazkod nazkū slavejamu padareja,
i pīškierti par tū jam tyka lauri.

Izlicš lauru vaiņuku iz slynkū pauri,
jys dzeivis pakaktī bej īmidzš soldu snaudu
i zynōja tik vīnu baudu —

ka jū kaidš mūdynōja,

jys mīgā laiski atrunōja:

„Vāļ darāt kū? Maņ ir jau lauri!

As varu tagad atsapyust!”

Bet laiki īt. Pyuš jaunu vieju auri,

i lauri žyust.

ʀaiz otkon īmygušū mūdynoj.

Jys vōrdus parostūs tik atrunoj

i otkon snausš.

Bet padzierd, ausš

vysapleik lelu smīklu.

Jys mūstās, lapni čerās rūku vīglu

cālš sovu daudzynōtū gūda rūtu,

bet rūka atrūn vairs tik vacu slūtu:

pa godim garijīm

nu laurim zalijīm

niu verīs atsarūn tá

tik sausu klūgu buntá.

Veist ōtri lauri,

rūtōdami slynku pauri.
Gūds tod tik napōrstōj,
jo vīnmār tū nu jauna dorbūs atjaunoj.

Jaunbogatneica

(Nouveau — riche)

Īt vīna dāmā

(jei naseņ dāma kliva!)

īt, raibim dōrgakminim myrdzādama,

krōsōs kūša tai kai puču dryva.

Kas veiram nūpeļneits

i kū jei poša giva,

vyss ļaužu skotam parōdeits.

Jei īt iz īlys,

i raibō ōrīnā pa gobolu jau skali līlōs:

„Lyuk, veritās!

As vīnūs dōrgakmiņūs, vīnōs pierleīņōs!

Lai nabytu nikaidu pōrprotumu

par munu bogotumu —

vysys gardedžkrōsys manī zibšņoj

bet tō jei namona, ka garumgōjiejs vībšņoj

i borgi nūsoka:

„Varbūt šei dāma montā ari bogota,

bet navā eistō skaistuma

nu jukom lyktō dōrguma.

Ap dāmu šū vyss nakōrteibā savārts,
bet skaistumam taipaṭ kai gudreibai patṣ golvonīs ir
samārs.

Kotrys nadapraša vīglu rūku jucekleibu vōrsta,
bet skaistumā kai gudreibā tik samārs — eistō mōksla.

«Tāvu zemes kalendars» 1947.g.

Tikai nasauç eistā vōrdā...

Cik gryuši ir panášt taisneibu,
tū roda vaca pōsoka:

Ṙaiz tōlā zámis molā
dzeivōja piertiki.
I taipat̃ kai cylvākim,
jīm radīs bej sovs vadūnš.
Tam cyti gūdu atdává.

Tī gadājās Ṙaiz nūkliuṡ divi cylvākim:
— vīns taisneigs bej, bet ūtrys beja pīleidiejs —
i obi tyka vasaly pi zámis vaļdinīka.

— „Teiç, kas as asmu!”
sacāja piertiks iz viļteigū liški.
— „Karaļu karalš, tu lelōkīs vadūnš,
viers zámis vysu vīnōtōjs...”

Piertikš savylka soldonys grumbys,
kai lobōkū bananu laizeidams.

— „I tī, kas stōv tá ap mani?”
jys vaicōja tōļōk.

— „Tī slavoni augstmani, ministri, vaļstš veiri,
pylnvaru nesieji, lelōkī gori...”

— „Labi, labi!” smaidāja piertikš.

„Nesit jam bananus, dūdit omotu —
pōrznōt̃ piertiku ástis!

Slavons šys veirs lai ir slavonā zámī!”

Taisneibys mīļotōjs stōvāja molā.

Gribājās smītīs, gribājās aizbāgļ.

— „Ei tu, cylvāka bārns!

Voi zyni tu ar, kas as asmu?”

vaicōja piertiku valdinīks.

— „Piertikš”, sacāja taisneigīs drūši,

bet piertikš savībá purni

kai pōrkūdš pārnejū ūlu,

— „I tī, kas stōv tá ap mani?”

— „Piertiku bors i vairōk nikas.”

— „Ak tu nakauná, plykota taid!

Vystymsōkīs cylvāka radiejums!

Ni gūda táv ir, ni sajāgys,

tai apsmīļ dyžonu valsteibu!

Klausotās, augstmani, sprīdums muns šaids:

Ar kokosa rīkstu jys nūsyams,

vysaugstōkā paļmā pakarams!”

«Tāvu zemes kalendars» 1954.g.